

LeidenPanel 2021

Bezoek aan de stad

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting.....	3
Achtergrondkenmerken	4
Activiteiten van bezoekers	5
Voordelen van meer bezoekers	6
Nadelen van meer bezoekers.....	8
Overlast van bezoekers	11
Toekomstwensen voor de bezoekerseconomie.....	13
Tot slot.....	15

Inleiding

De gemeente Leiden is bezig met het schrijven van een nieuwe visie over bezoekers in de stad. Door de vele winkels, horeca en musea trekt Leiden jaarlijks veel verschillende bezoekers. Bezoekers komen naar de stad om bijvoorbeeld te winkelen, gebruik te maken van de horeca, naar de markt te gaan, een museum te bezoeken of een wandeling te maken. Bezoekers kunnen Leidenaren zijn, bewoners uit de regio of ergens anders vandaan komen. Als er bezoekers in de stad zijn, kan dat voor- en nadelen hebben. Door winkels, musea en horeca te bezoeken, kunnen ze bijvoorbeeld bijdragen aan de Leidse economie en werkgelegenheid. Aan de andere kant kan men soms ook overlast ervaren van bezoekers.

Sinds de coronacrisis komen er natuurlijk een stuk minder bezoekers naar Leiden, maar de verwachting is dat bezoekers na de coronacrisis weer terugkeren. Om een algemeen beeld te krijgen van hoe bewoners denken over bezoekers in Leiden en de gevolgen ervan, is een vragenlijst afgenomen onder de leden van het LeidenPanel. Met inachtneming van deze informatie zal uiteindelijk een visie op de Leidse bezoekers-economie worden geschreven. Aan de vragenlijst hebben 285 respondenten deelgenomen. Dit is een respons van 57% van het panel.

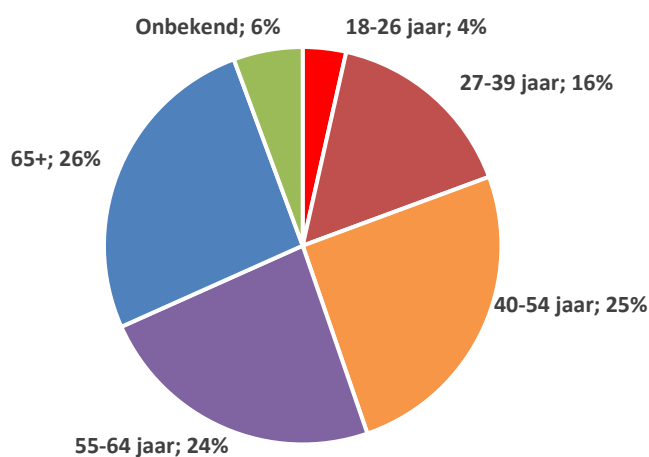
Samenvatting

- Als mensen iemand mogen rondleiden in Leiden, gaan zij vooral naar de grachten (83%) of een museum (66%).
- Dat de Leidse economie groeit (85% is het hiermee eens of helemaal mee eens) en dat er meer werkgelegenheid gecreëerd wordt (80%) ziet men als de belangrijkste voordelen van meer bezoekers in de stad.
- Als belangrijkste nadelen van meer bezoekers in de stad komen met name naar voren dat er meer verkeers- en parkeerproblemen in de stad zijn (75% is het hiermee eens of helemaal mee eens), dat er meer luchtvervuiling is (66%) en dat de stad te druk wordt (65%). Dat de stad door meer bezoekers te druk wordt, wordt met name ervaren door bewoners van de binnenstad.
- Door binnenstadbewoners wordt ook relatief veel overlast ervaren. De top 3 van meest voorkomende overlastvormen onder alle respondenten met betrekking tot bezoekers zijn afval op straat achterlaten (74% zegt hier 'veel' of 'soms' overlast van te ervaren), luidruchtig zijn (51%) en de verkeersregels niet goed kennen of naleven (44%). 'Drukke in de binnenstad' werd vaak aanvullend genoemd als veelvoorkomende overlastvorm.
- De top 3 van dingen die mensen zouden willen toevoegen aan Leiden in de toekomst zijn groen (72%), openbare toiletten (65%) en lokale/specialistische winkels (62%).
- De top 3 van bezoekers die Leiden in de toekomst aan zou moeten trekken volgens de respondenten zijn bezoekers uit eigen stad of regio (59%), individuele toeristen (53%) en hoteltoeristen die Leiden ook bezoeken (52%).

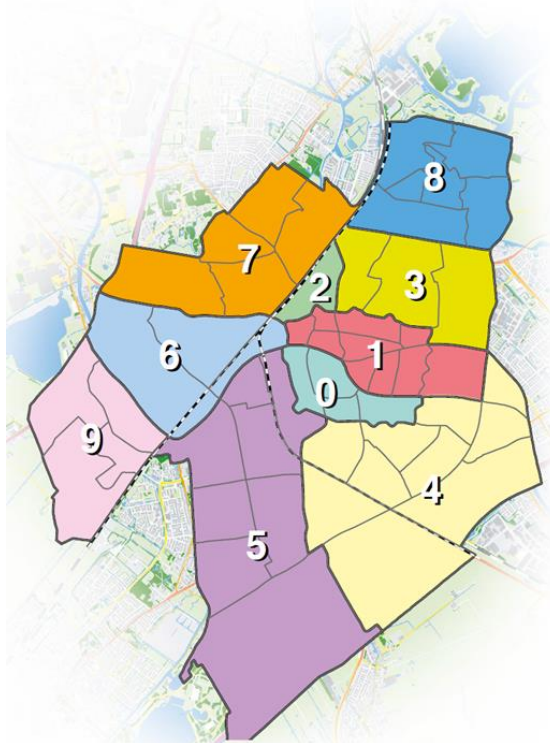
Achtergrondkenmerken

Allereerst worden hier de achtergrondkenmerken van de respondenten weergegeven. Figuur 1 laat de leeftijdsverdeling van de respondenten zien. In de leeftijdscategorie 18-26 jaar zijn er relatief wat minder respondenten. Verder zijn de respondenten behoorlijk gelijk verdeeld over de leeftijdsgroepen. De aantallen respondenten per leeftijdsgroep zijn helaas te klein om de resultaten voor elk van deze leeftijdsgroepen te analyseren. In de rapportage worden daarom slechts twee leeftijdsgroepen onderscheiden: 18-54 jaar en 55 jaar of ouder. Binnen deze twee groepen zijn de aantallen respondenten allebei meer dan honderd, en daarmee groot genoeg om statistische analyses over uit te voeren.

Figuur 1. Leeftijd van de respondenten
(% van de 285 respondenten in totaal)

Ook is van het merendeel van de respondenten bekend waar in Leiden de respondent woont. Hieronder is eerst een overzicht te zien van de verschillende Leidse wijken.

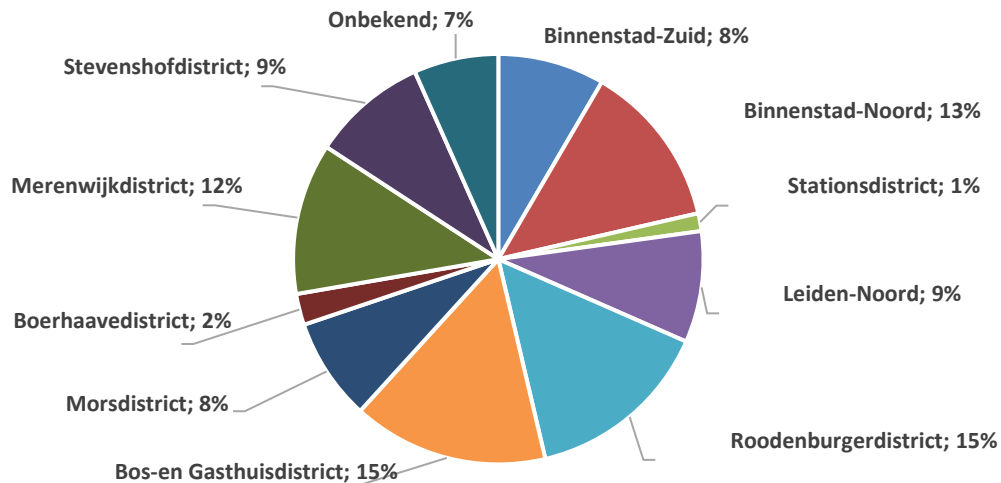
Wijken in Leiden

- 0. Binnenstad-Zuid
- 1. Binnenstad-Noord
- 2. Stationsdistrict
- 3. Leiden-Noord
- 4. Roodenburgerdistrict
- 5. Bos- en Gasthuisdistrict
- 6. Morsdistrict
- 7. Boerhaavedistrict
- 8. Merenwijkdistrict
- 9. Stevenshofdistrict

In figuur 2 is vervolgens te zien dat de respondenten mooi verdeeld zijn over de verschillende wijken. De meeste wijken zijn ongeveer evengoed vertegenwoordigd: tussen de 7% en 15%. Het Stationsdistrict (1%) en het Boerhaavedistrict zijn minder goed vertegenwoordigd, maar in deze wijken wonen dan ook relatief weinig mensen. Ook hier zijn de aantallen respondenten per wijk echter te klein om voor elk van de wijken afzonderlijk statistische analyses te maken. Er wordt daarom een onderscheid gemaakt tussen 'centrum' en 'buiten centrum', waarbij centrum de wijken Binnenstad-Zuid, Binnenstad-Noord en Stationsdistrict omvat, en 'buiten centrum' de overige wijken. Een kanttekening hierbij is dat er in de centrumwijken in totaal nog steeds maar 65 respondenten zijn. Omdat dit lager is dan het streefgetal van 100 respondenten, moeten de analyses op basis van woongebied met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Figuur 2. Woonwijk van de respondenten

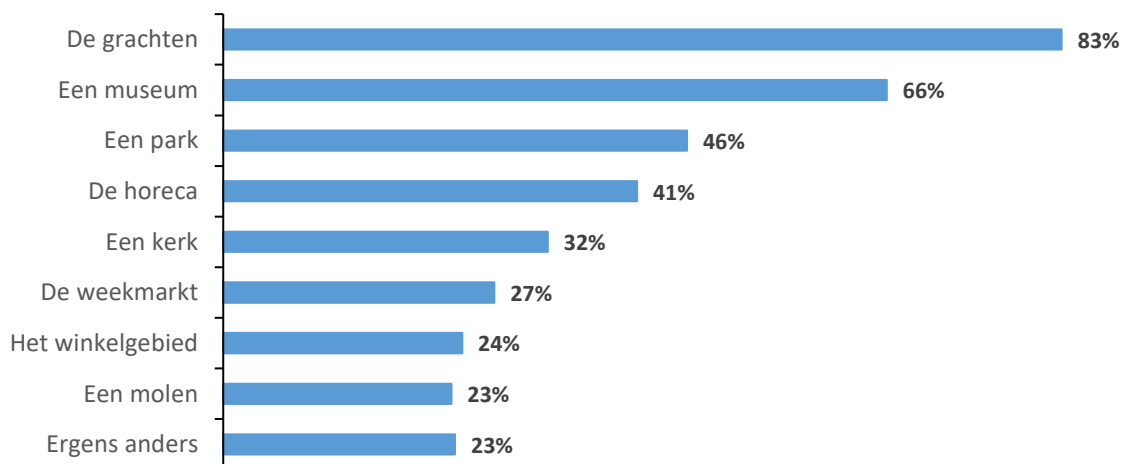
(% van de 285 respondenten in totaal)

Activiteiten van bezoekers

Aan alle respondenten is gevraagd waar ze heen zouden gaan, als zij een bezoeker in Leiden zouden mogen rondleiden. Hierbij waren meerdere antwoorden mogelijk. De grachten blijken het meest populair, gevolgd door de musea: 83% van de respondenten gaf aan dat zij naar de grachten zouden gaan, en 66% dat zij naar een museum zouden gaan (zie figuur 3).

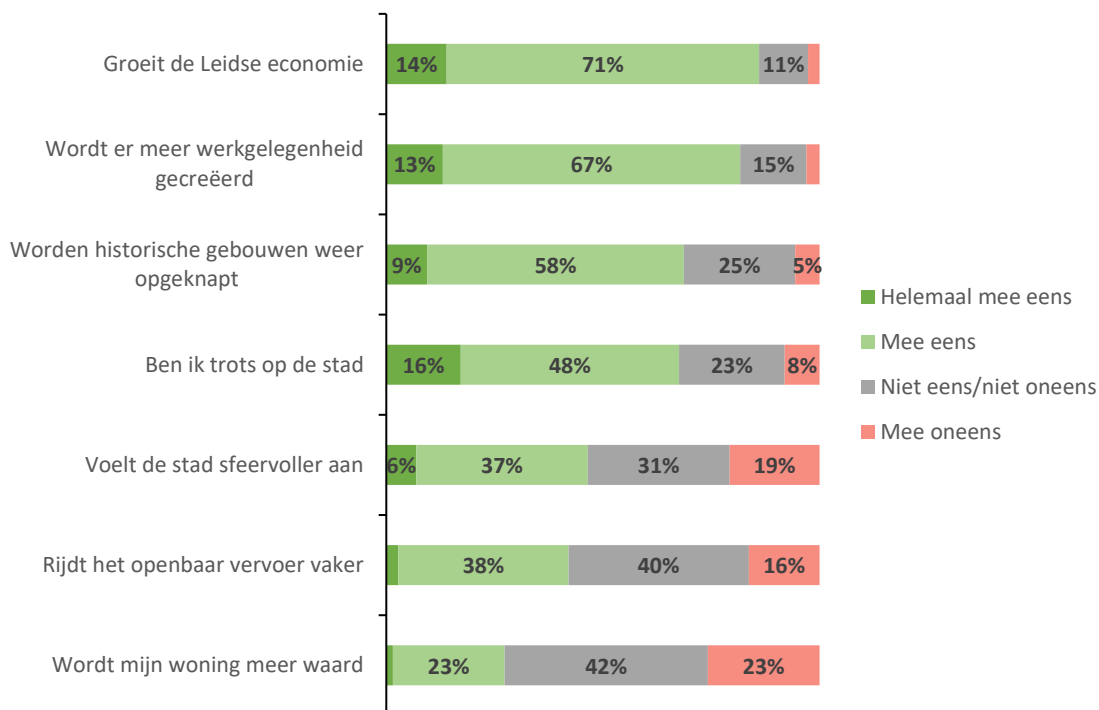
Figuur 3. Als u een bezoeker zou mogen rondleiden in Leiden, waar zou u dan heen gaan? (% van alle respondenten)

Voordelen van meer bezoekers

Vervolgens zijn aan de panelleden ook enkele mogelijke voordelen van meer bezoekers in de stad voorgesteld. Per mogelijk voordeel konden zij aangeven in hoeverre zij het hiermee eens zijn. In figuur 4 zijn de mogelijke voordelen gesorteerd op basis van het aandeel respondenten dat het hiermee eens of helemaal eens is. Het voordeel waar het grootste percentage respondenten het (helemaal) mee eens is, is dat meer bezoekers in de stad zorgt voor groei van de Leidse economie (85%). Ook is een relatief groot aandeel van de respondenten het eens met de voordelen dat er door meer bezoekers meer werkgelegenheid wordt gecreëerd (80%) en dat historische gebouwen weer worden opgeknapt (67%). 64% van de respondenten geeft aan trots op de stad te zijn door meer bezoekers in Leiden. Voor alle stellingen geldt dat meer mensen het ermee eens waren dan oneens, met uitzondering van het voordeel 'door meer bezoekers in Leiden wordt mijn woning meer waard'. Hiermee was 23% van de respondenten het eens, eenzelfde percentage het oneens, en 42% neutraal.

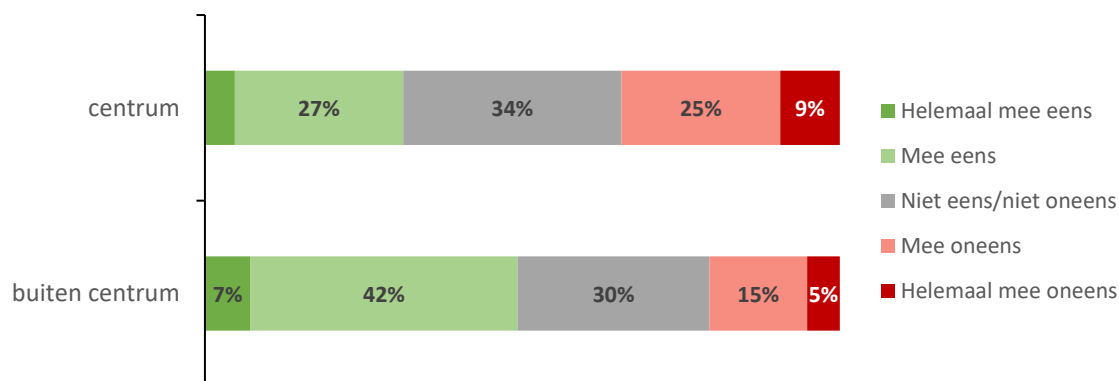
Figuur 4. We noemen nu mogelijke voordelen van meer bezoekers in Leiden. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Door meer bezoekers in Leiden: (% van alle respondenten)

Voor de meeste voordelen uit figuur 4 zien we geen grote verschillen als we dit uitsplitsen naar leeftijd of woonwijk van de respondenten. De uitzondering hierop is de stelling 'een voordeel van meer bezoekers in Leiden is dat de stad sfeervoller aanvoelt'. In figuur 5 zijn de antwoorden op deze stelling uitgesplitst naar woongebied van de respondenten.

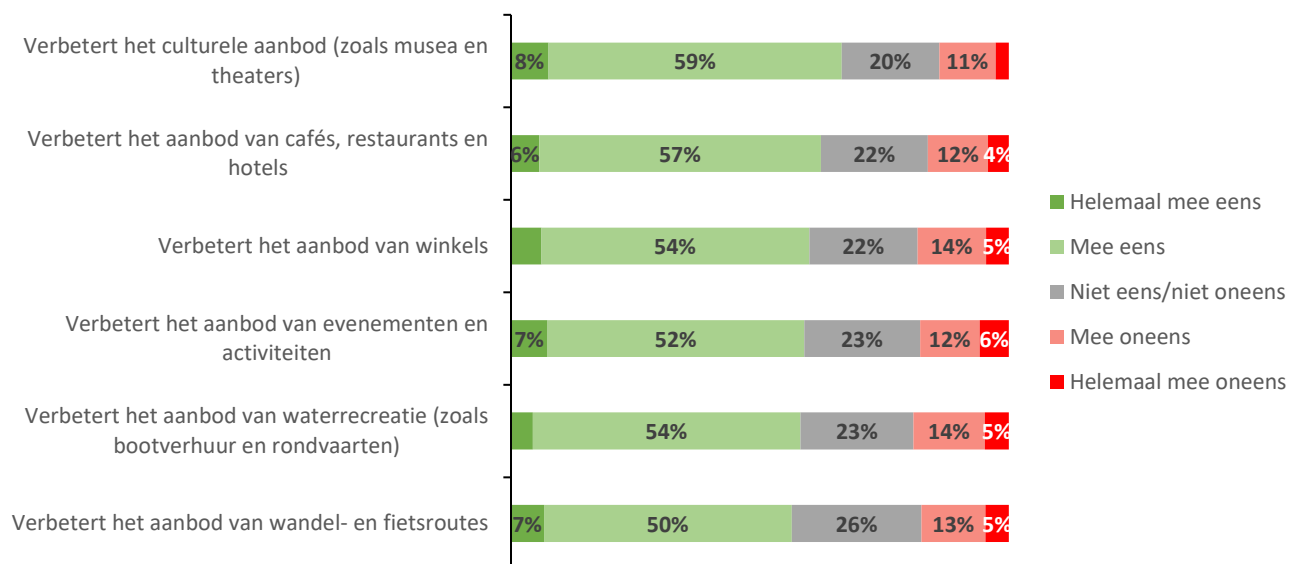
Figuur 5. Een voordeel van meer bezoekers in Leiden is dat de stad sfeervoller aanvoelt. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? (% van aantal respondenten in het aangegeven gebied)

Hieruit valt op te maken dat mensen uit wijken die buiten het centrum liggen relatief vaak aangeven het (helemaal) eens te zijn met de stelling dat de stad sfeervoller aanvoelt (49%). In de centrumwijken, namelijk Binnenstad-Noord, Binnenstad-Zuid, en het Stationsdistrict, geeft men relatief minder vaak aan het (helemaal) eens te zijn met de stellingen (32%).

Ook is er gevraagd of men vond dat het voorzieningenaanbod verbetert door meer bezoekers in de stad. In figuur 6 is te zien dat Leidenaren voornamelijk vinden dat het culturele aanbod verbetert door meer bezoekers. 57% van de respondenten was het hiermee (helemaal) eens. Ook wat betreft andere voorzieningen gaf telkens het merendeel van de respondenten aan dat door meer bezoekers inderdaad het aanbod verbetert.

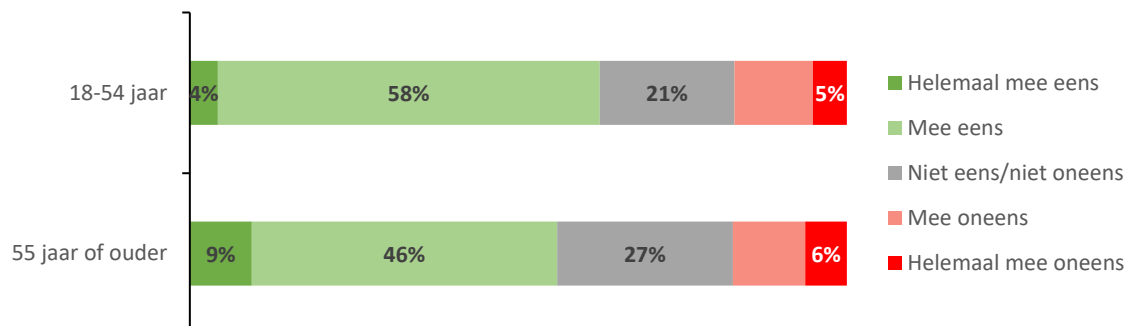
Figuur 6. We noemen nog een aantal voordelen van meer bezoekers in Leiden. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Door meer bezoekers in Leiden: (% van alle respondenten)

Op basis van leeftijd van de respondenten is er een uitsplitsing te maken die leidt tot noemenswaardige verschillen. In figuur 7 zijn de antwoorden op de stelling 'een voordeel van meer bezoekers in Leiden is dat het aanbod van evenementen en activiteiten verbetert' weergegeven naar leeftijdsgroep. Het aandeel respondenten dat het (helemaal) eens is met deze stelling is hoger in de groep 18-54 jaar (62%) dan in de

leeftijdsgroep 55+ (55%). Desondanks geldt voor beide leeftijdsgroepen dat het merendeel van de respondenten vindt dat het aanbod van evenementen en activiteiten verbetert door meer bezoekers.

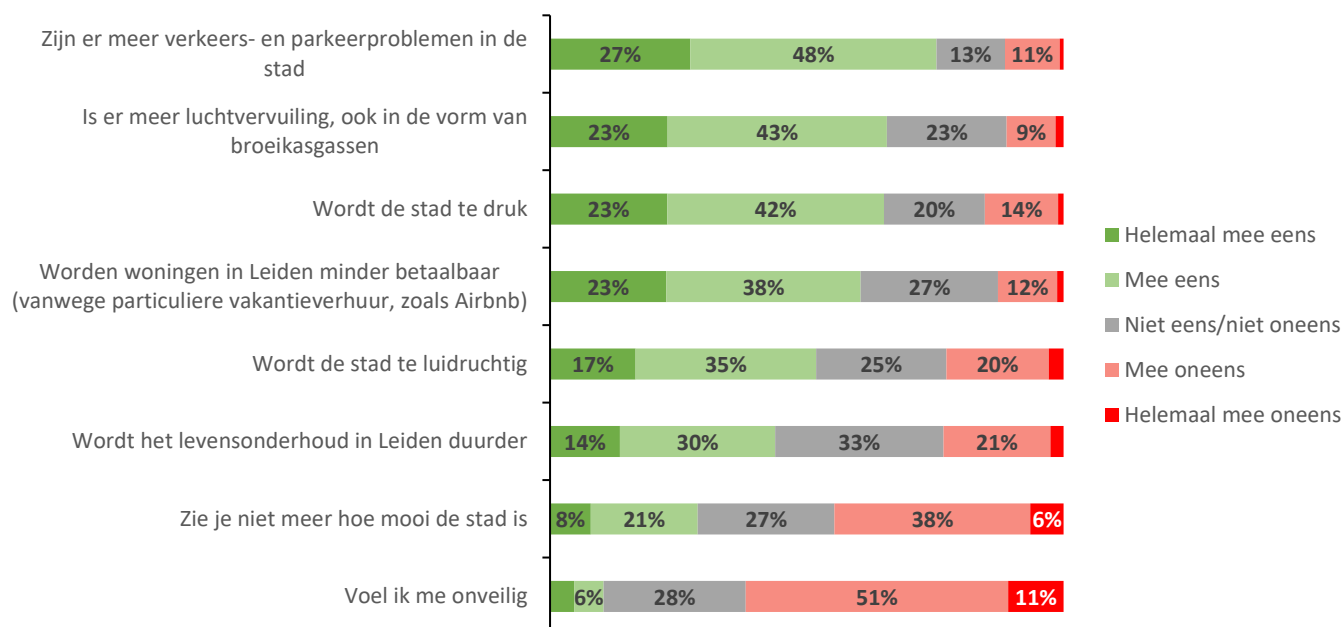
Figuur 7. Een voordeel van meer bezoekers in Leiden is dat het aanbod van evenementen en activiteiten verbetert. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? (% van aantal respondenten in de aangegeven leeftijdsgroep)

Nadelen van meer bezoekers

Ook is er gevraagd naar mogelijke nadelen van meer bezoekers in de stad. Ook hier konden deelnemers weer per stelling aangeven in hoeverre zij het ermee eens waren. In figuur 8 zijn de resultaten te zien op volgorde van het percentage respondenten dat het (helemaal) eens was met de stelling. De stelling waar het grootste aandeel respondenten het (helemaal) mee eens is, is dat er door meer bezoekers in Leiden ook meer verkeers- en parkeerproblemen in de stad zijn. 75% van alle respondenten gaf aan het hiermee eens te zijn. Ook waren veel mensen het eens met de stellingen dat er meer luchtvervuiling is door bezoekers (66%) en dat de stad te druk wordt (65%).

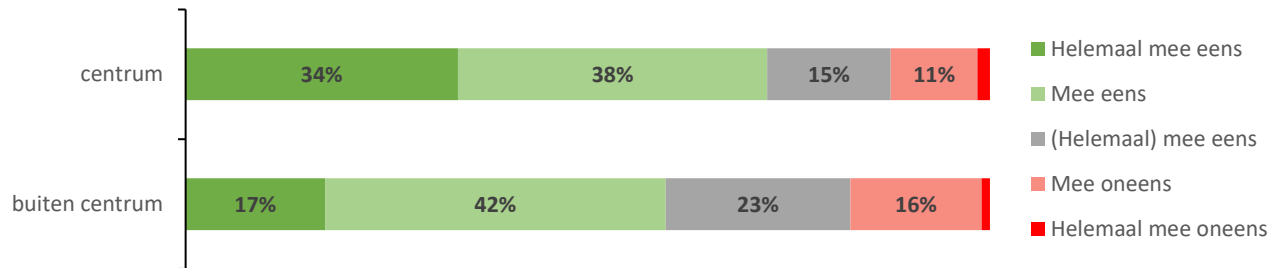
Figuur 8. We noemen nu mogelijke nadelen van meer bezoekers in Leiden. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Door meer bezoekers in Leiden: (% van alle respondenten)

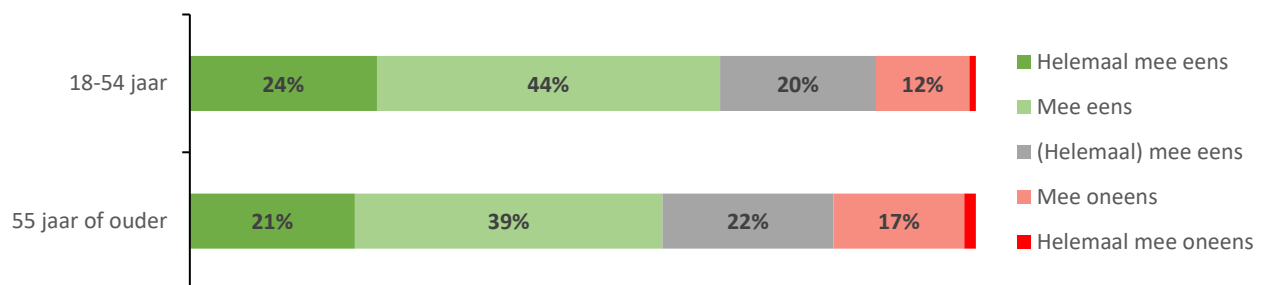
Wat betreft de stelling dat de stad te druk wordt, zijn er verschillen te zien als er wordt uitgesplitst naar woonwijk van de respondenten. In figuur 9 is te zien dat mensen die in de centrumwijken wonen het hier vaker (helemaal) mee eens zijn (72%) dan de mensen uit de wijken eromheen (59%).

Figuur 9. Een nadeel van meer bezoekers in Leiden is dat de stad te druk wordt. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? (% van aantal respondenten in het aangegeven gebied)

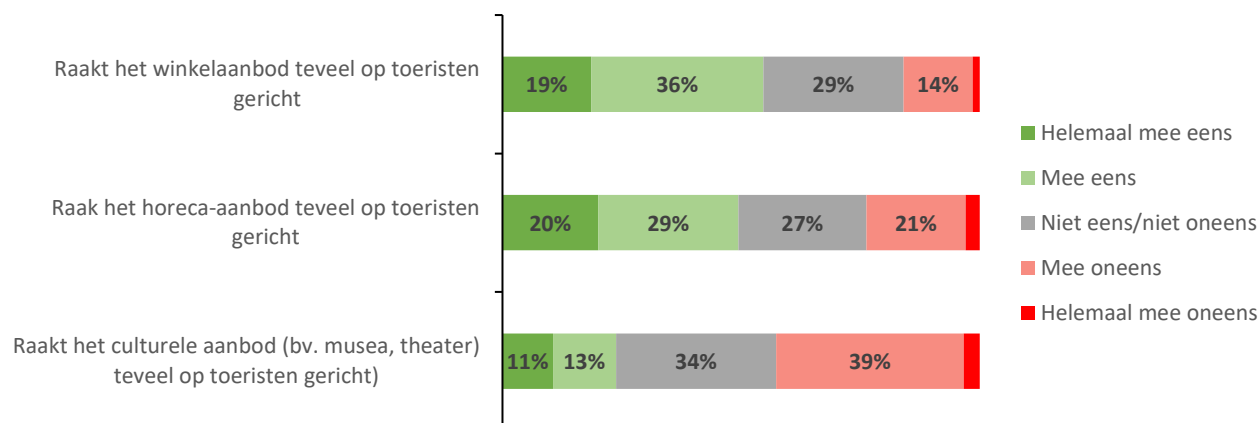
Als we kijken naar de verdeling over leeftijdsgroepen (zie figuur 10), zijn de verschillen minder groot. Wel is het percentage mensen dat het (helemaal) eens is met de stelling dat het in de stad te druk wordt door meer bezoekers iets groter in de groep 40-54 jaar (68%) ten opzichte van de groep 55+ (60%).

Figuur 10. Een nadeel van meer bezoekers in Leiden is dat de stad te druk wordt. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? (% van aantal respondenten in de aangegeven leeftijdsgroep)

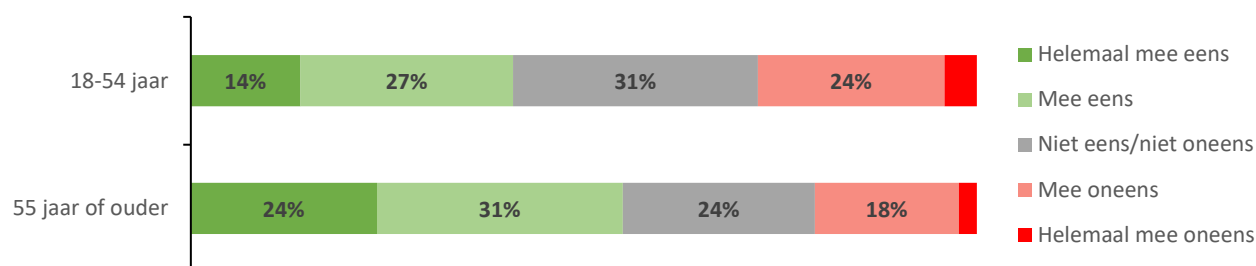
Figuur 11 laat de mening van respondenten zien over de nadelen van meer bezoekers met betrekking tot het voorzieningenaanbod in de stad. Meer dan de helft (55%) van de respondenten gaf aan het (helemaal) eens te zijn met de stelling dat door meer bezoekers het winkelaanbod in Leiden teveel op toeristen gericht raakt. 49% van de respondenten heeft dezelfde mening over het horeca-aanbod. Wat betreft het culturele aanbod vindt slechts 24% van de mensen dat dit teveel op toeristen gericht raakt.

Figuur 11. We noemen nog een aantal mogelijke nadelen van meer bezoekers in Leiden. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Door meer bezoekers in Leiden: (% van alle respondenten)

Aangaande het horeca-aanbod verschillen de antwoorden tussen de leeftijdsgroepen. In figuur 12 is te zien dat binnen de groep van 55 jaar of ouder 55% van de mensen het (helemaal) eens is met de stelling dat het horeca-aanbod teveel op toeristen gericht raakt, waar dat voor de groep 18-54 jaar 41% is.

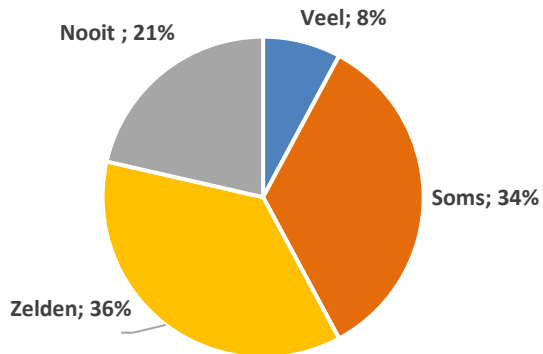
Figuur 12. Een nadeel van meer bezoekers in Leiden is dat het horeca-aanbod teveel op toeristen gericht raakt. Kunt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent? Door meer bezoekers in Leiden: (% van aantal respondenten in de aangegeven leeftijdsgroep)

Overlast van bezoekers

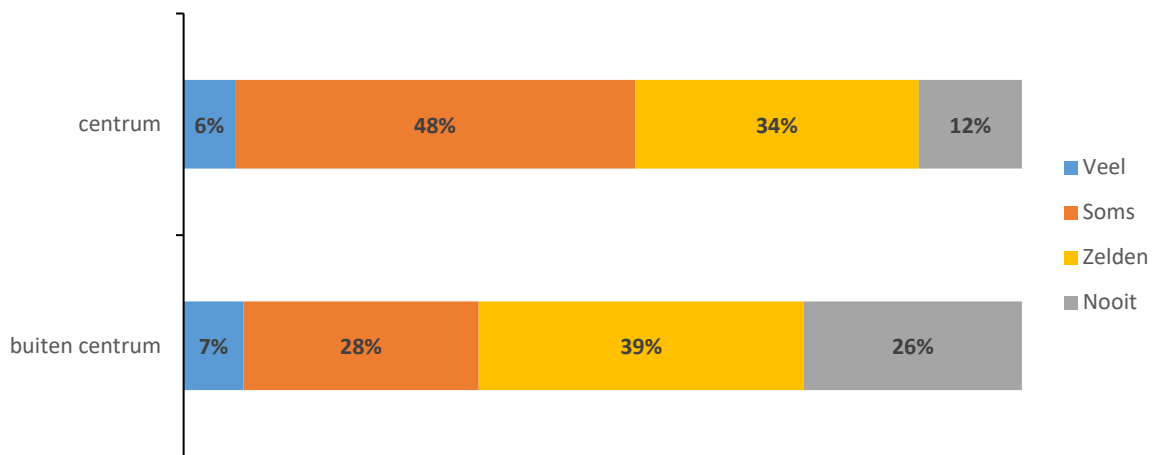
Figuur 13 laat zien hoe vaak de respondenten aangaven overlast te ervaren van bezoekers in Leiden (voor de coronacrisis). De meeste bezoekers gaven aan zelden (36%) of soms (34%) overlast te ervaren.

Figuur 13. Hoe vaak ervoer u overlast van bezoekers in Leiden vóór de coronacrisis? (% van alle respondenten)

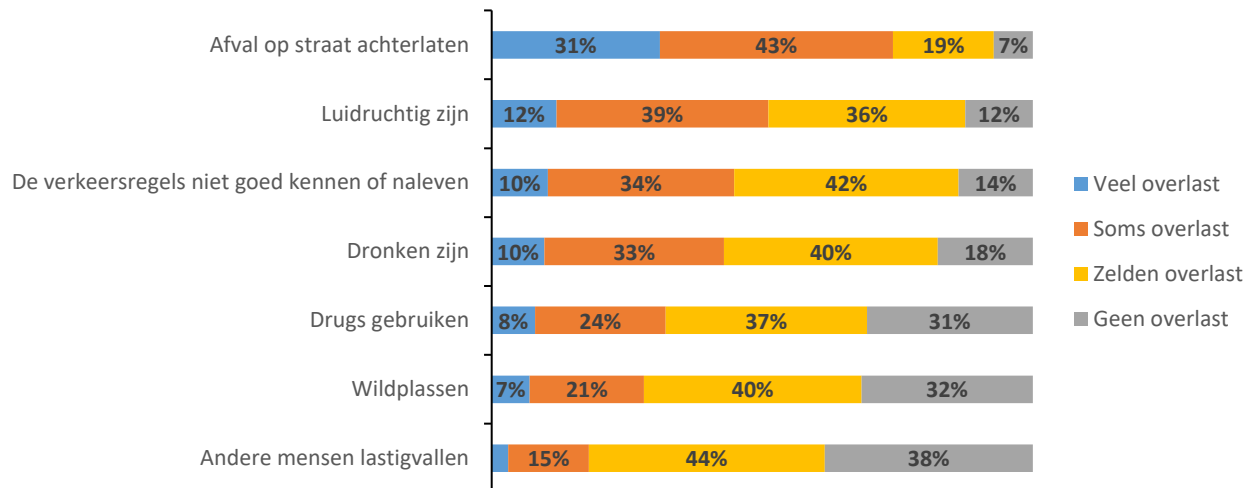
In figuur 14 laat de antwoorden op dezelfde vraag zien, maar dan uitgesplitst naar wijk. Het percentage mensen dat aangeeft veel of soms overlast te ervaren is hoger in de centrumwijken (54%) dan buiten het centrum (35%).

Figuur 14. Hoe vaak ervoer u overlast van bezoekers in Leiden vóór de coronacrisis? (% van aantal respondenten in het aangegeven gebied)

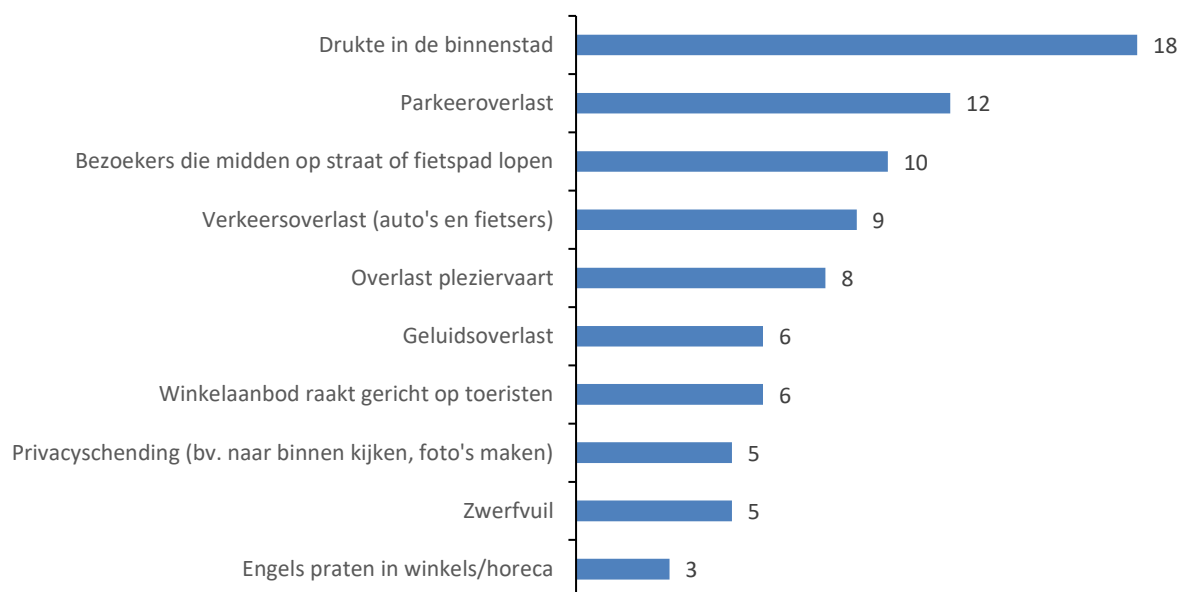
Ook konden respondenten aangeven welke vormen van overlast zij ervoeren. Figuur 15 laat zien hoe vaak respondenten aangaven bepaalde overlastvormen te ervaren. In de figuur is te zien dat afval op straat achterlaten met name als overlastgevend gezien wordt. 31% van de bezoekers geeft aan hier veel overlast te ervaren en 43% soms. Ook wordt relatief vaak overlast ervaren van bezoekers die luidruchtig zijn (12% veel, 39% soms), de verkeersregels niet goed kennen of naleven (10% veel, 34% soms), en dronken zijn (10% veel, 33% soms). Er zijn geen grote verschillen op basis van woongebied of leeftijdsgroep van de respondenten.

Figuur 15. Hoe vaak ervoer u vóór de coronacrisis overlast van bezoekers die: (% van alle respondenten)

Vervolgens is er aan de respondenten gevraagd welke andere vormen van overlast zij ervoeren vóór de coronacrisis. De antwoorden op deze open vraag zijn in figuur 16 gesorteerd op thema. Alleen de thema's die 3 keer of vaker genoemd werden zijn weergegeven. Drukke in de binnenstad werd het vaakst genoemd (18 keer), gevolgd door parkeeroverlast (12 keer) en bezoekers die midden op straat of op het fietspad lopen (10 keer).

Figuur 16. Welke andere vorm van overlast van bezoekers ervoer u vóór de coronacrisis? (aantal keren genoemd)

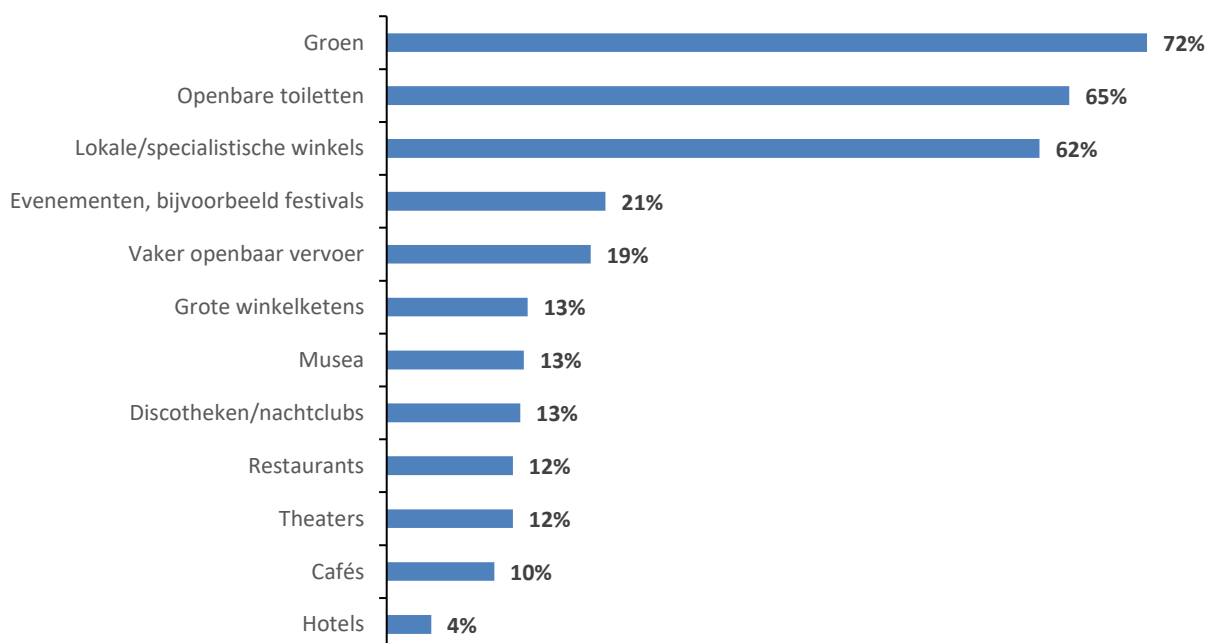
Hieronder is een greep uit de antwoorden weergegeven. Alle antwoorden zijn in een separaat bestand beschikbaar.

Toekomstwensen voor de bezoekerseconomie

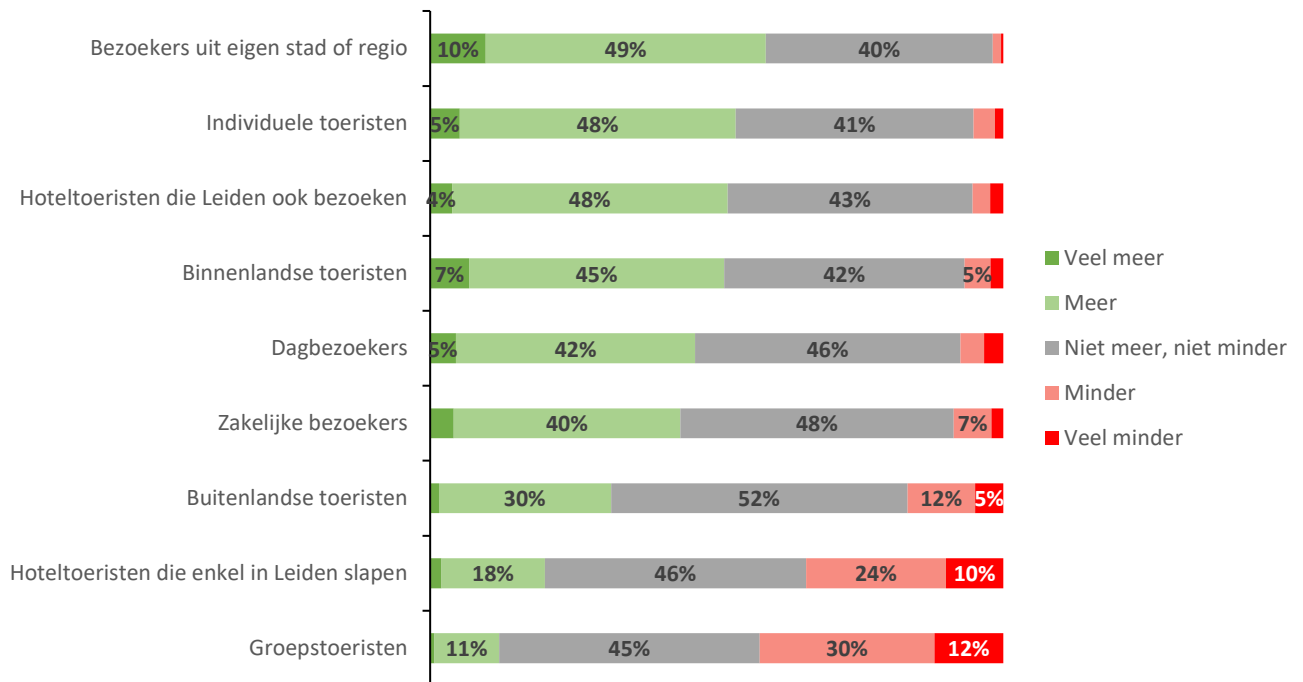
Ook is er gevraagd aan respondenten wat hun toekomstwensen zijn met betrekking tot de bezoekerseconomie. Zo is er gevraagd wat men in de toekomst nog aan Leiden wil toevoegen. De resultaten hiervan worden weergegeven in figuur 17. Groen wordt het vaakst aangegeven als toevoeging (72%), gevolgd door openbare toiletten (65%) en lokale/specialistische winkels (62%).

Figuur 17. Wat zou u in de toekomst nog aan Leiden willen toevoegen? (% van alle respondenten)

Verder is er gevraagd in welke mate Leiden zich in de toekomst moet inzetten om bepaalde soorten bezoekers naar de stad te krijgen. Figuur 18 laat de antwoorden op deze vraag zien. Het merendeel van de respondenten (59%) geeft aan dat Leiden zich moet inzetten om (veel) meer bezoekers uit eigen stad of regio aan te trekken. Ook vindt een groot deel van de respondenten dat Leiden zich moet inzetten om individuele toeristen (53%), hoteltoeristen die Leiden ook bezoeken (52%) en binnenlandse toeristen (52%) aan te trekken.

Figuur 18. In welke mate moet Leiden zich volgens u in de toekomst inzetten om de bezoekers die hieronder genoemd staan naar de stad te krijgen? (% van alle respondenten)

Tot slot

77 mensen maakten gebruik van de gelegenheid om 'tot slot' nog iets op te merken. Hier komen nog verschillende onderwerpen aan bod. Een aantal quotes zijn hieronder weergegeven. Er komen verschillende standpunten naar voren. Met name de opmerking dat Leiden geen 'tweede Amsterdam' moet worden komt een aantal keer terug. Alle open antwoorden zijn in een separaat bestand beschikbaar.

Mijn ervaring met steden die veel toeristen trekken (in binnen- en buitenland) is dat naarmate er meer toeristen komen de authenticiteit van die steden behoorlijk wordt aangetast. Bovendien is mijn sterke indruk dat de economische component, bij de pogingen om meer toeristen te trekken, altijd voorrang heeft. Dat vind ik erg jammer omdat naar mijn mening een stad altijd en in de eerste plaats er voor de ingezetenen moet zijn, geen plat middel om geld te genereren voor vrijwel uitsluitend de HoReCa.

Het zou jammer zijn als Leiden klein Amsterdam wordt. Ik vind het wonen in Amsterdam helemaal niet aantrekkelijk door de enorme massa's mensen en de winkel- en horeca ketens die je overal vindt. In Leiden kun je nog wandelen en fietsen zonder over de mensen te struikelen die overal blijven staan om foto's te maken.

Eigenlijk denk ik dat men goed bezig is in Leiden. Ik woon hier nu ruim dertig jaar en de stad is mooier geworden. Wel opletten dat er niet te veel horeca komt en dat er een goed winkelaanbod is.

Wordt geen A'dam! Let op voor vershraling van het toerisme - vaak voor commercialization.

Het is fijn als de gemeente zich actief inzet om het aanbod van musea, theaters en bibliotheken op peil te houden.